

Trikál József: Az isteni Lét dicsősége. Szalézi Művek. — A létet fejtegeti, világítja meg különböző oldalokról ez a könyv; a létet, melynek mérhetetlen értelme lázba hozza a tudós elméjét és «csodás látásokkal gazdagítja a bölcs értelmét». Az életelemről és az előről, az erőről és a

lélekről, végül a szellemről rántja le a leplet és a jelenségek mögött a valóságot igyekszik meglátni, mégpedig a legfőbb, leghatalmasabb és legbölcsőbb valóságot: a Létet magát, aki Isten! — yma —

P. Pámer László S. J., aki az 1900-as évek elején gazdag és értékes irodalmi munkásságot fejtett ki a Pálosrendnek hazánkba való visszatelepítése érdekében, ápr. 15-én ülte meg Kalocsán 77. születésnapját.

PÁLOS KRÓNIKA

Gyermeki szívünk ujjongó örömeivel s hódoló szeretetével köszöntjük mi is jubileuma alkalmából a **Szentatyát!** Tudjuk, jóságos szívére kimondhatatlan súllyal nehezdednek az Egyház, az egész emberiség megpróbáltatásai, szenvedései s fájdalmasan érzi roppant felelősségét a pusztuló lelkekért. Imádkozzunk hát buzgón az ő nagy szándékaira!

Papszentelések. Nagycsütörtökön örök fogadalmat tett két teológusunkat *Virág Ferenc* pécsi megyéspüspök ápr. 26-án alszerpapokká, május 31-én szerpapokká és június 14-én áldozópapokká szentelte. *P. Homonnay Miklós* június 28-án mutatja be első szentmiséjét Gyöngyösön, kézvezetője *Monostory Adorján* prépost-plébános lesz, szónoka *P. Besnyő Gyula* perjel; *P. Rába-Röhry Lukács* pedig Székesfehérvárt, a Prohászka-templomban mutatja be első szentmiséjét, ugyanezen a napon kézvezetője *Kovács János* hittanár-igazgató, szónoka *dr. Keszi József* plébános lesz.

Beöltözés és fogadalomtétel volt pécsi templomunkban nagycsütörtökön, illetve fehérvasárnap. Csak sokasítsa az Úr az ő fehér barátainak a számát, kik hogy hűségesen és mindvégig szolgálják Őt, buzgó imát kérnek mindnyájunktól.

A Nemzeti Múzeum történeti osztályának fegyvergyűjteményében, írja *Sippeki József* olvasónk, külön üvegbura alatt van kiállítva az a főpapi főveg, mely a velencei egyezmény alapján került ide a bécsi volt udvari gyűjteményből s az osztrák adatok szerint Tomori Pál érseké volt, aki azt a mohácsi harctéren viselte volna. A mai régiségtudomány azonban megállapította, hogy a kalap nem származik a XVI. század elejéről, hanem annak második feléből! Különös figyelmet érdemel az, hogy e főpapi főveg nem bíborszínű, hanem egészen fehér. Fémpanatok keresztezik egymást rajta s fémhüvelyek jelzik, hogy bennük, erdélyi és már török jelleg-

vonásként, lószőrből készült bokréták voltak. Mindezek bizonyos harci jelleget adnak e kalapnak. Erdélyi és török reminiscenciák és annak fehér színe azt sejtetik, hogy olyan erdélyi főpap viselte, aki fehér reverendát hordott. Önkénytelenül is Martinuzzi Fráter György pálos bíbornokra, Izabella királyné és János Zsigmond kancellárjára gondolhatunk, annyival is inkább, mert a kalap készültének kora is mintegy öreá utal! Amikor Alvinczen politikai gyilkosság áldozata lett, értéktárgyul szekérszámra vitték Bécsbe, köztük harci kalapját is és trófeaként mutatták fel s később úgy örökítették meg, mintha az Tomori érseké lett volna s ezzel eltitkolják eredetét. Ezzel is úgy jártak el, mint ama «szentelt karddal», melyet a pápa Ulászló királyunknak küldött s Bécsben úgy jegyezték fel, mintha az Ferdinánd királyé lett volna! — Mit szólnának e feltevéshez az illetékesek? Mindenesetre egy igen becses történeti pálos ereklyének bizonyulna!

«**Szent István** koronáját 1342 július 2-án, olvassuk *Dercsényi Dezső* értékes új munkájában: «*Nagy Lajos korá*»-ban, királyi származású, királyi trónra méltó utód fejére tették Székesfehérvárott. Az alig 17 esztendő korában trónra került Lajos négy évtizedes uralkodásával már kortársaitól is a «Nagy» jelzőt érdemelte ki, nemzete, különösen kedvelt pálosai, sokáig szentként tisztelték...» A Pálosrend mélyeséges hálából a nagy király iránt, ki annyi pálos kolostort alapított és ajándékozott meg hallatlan bőkezűséggel, hogy már a szent szegénység nevében tiltakozni voltak kénytelenek az atyák, a mai napig minden évben egy ünnepélyes misét mond minden kolostorunk «Nagy Lajosért és Családjáért».

T. Csepellény György. Néhány hónappal ezelőtt egy kis füzet alakjában kiadtuk Tiszteletreméltó Csepellény György rövid életrajzát. A Pálosrend e szentéletű és vértanu tagjának szenttéavatása ügyében már 1689-ben lépéseket tett Fenessy György egeri püspök, mivel azonban a Pálosrendnek II. József uralkodása alatt bekövetkezett feloszlata után nem akadt senki, aki a megindított szenttéavatási eljárást sürgesse, az ügy elakadt. A jó Isten azonban gondoskodott arról, hogy hű és buzgó szolgájának példaadó élete feledésbe ne menjen. Az 1691-ben megjelent, Landor László által írt latinnyelvű életrajz után 1745-ben is megjelent a vértanunak egy ugyancsak latin nyelvű életrajza, melynek alapján 1856-ban a pesti papnevelő intézet Magyar Egyházirodalmi Iskolája is ismertette «Munkálatok» c. művében Csepellény életét. 1898-ban dr. Mohl Antal adott egyik cikkében amaz óhajának kifejezést, hogy «e nagynevű hitbajnokot a kassai vértanunkkal együtt minél előbb tisztelhesük oltárainkon». Hosszú idő után a «Katolikus Szemle» 1904. évi októberi számában dr. Révai Sándor vetette fel ismét Csepellény szenttéavatási ügyét, cikkével kapcsolatban pedig a Pálosrend régi nagy barátja: P. Pámer László S. J. közölt a Katolikus Szemlében (1905. I.) Csepellény szenttéavatási ügyére nézve nagyjelentőségű adatokat. Azóta P. Tomcsányi S. J. is kiadta vértanunk rövid élettörténetét (1927), az isteni Gondviselés azonban, úgy lát-

szik, még nem látta elérkezettnek az időt... Most, hogy néhány hónapja többek óhajára ismét útjára bocsátottuk Csepellény életrajzát, e kis füzettel egyidőben, de tőle függetlenül, két nagy példányszámban megjelenő katolikus folyóirat (Egyh. Lapok; M. Kat. Akció) is áldozott e pálos vértanu emlékének, a füzetkék megjelenésével kapcsolatban pedig több lap (A Szív; Sz. Mária Új Virágoskertje; Utunk; Zemplén; Magy. Kultúrszemle stb...) emlékezett meg Csepellény áldozatos szent életéről. Azóta már az ország szinte minden részéből jelentkeztek buzgó lelkek és vállalkoznak a kis füzetek (ára 20 fillér) — ezzel pedig Csepellény tiszteletének — terjesztésére. Sátoraljújhelyen dr. Smotzer Nándorné; Kassán Bandzsala Éva; Egerben Béres András szemín. főduktor; Nagyváradon Zöldy András V. é. papnöv.; Kiszpesten Baader Teréz, Dankó Gyuláné, Lánzos Józsefné, Szimon Ferencné; Pesten dr. Lánzos Jánosné, Koller Anna; Gyöngyösön pedig a Homonnay-fiúk érdemelték ki lelkes fáradozásukkal hálát és köszönetet. A pécsi Pálos Kolostorhoz beküldött adományokat, melyeket a nagylelkű adakozók T. Csepellény tiszteletének terjesztésére küldtek be, következő számunkban nyugtázzuk. Meg kell még említenünk Sz. D. maturandus hozzánk érkezett levelét, melyben a következőket írja: *«Tüdőbajom mellett súlyos mellhártyagyulladás tört reám. A lázam 39 fok fölé szökött, nem volt semmi étvágyam, hánytam és erős nyomást gyakorolt belső részeimre az izzadmány. Megmondták, hogy csapolni fognak. Ez két esetben meg is történt. Öszintén szólva, nagyon féltem s félelmemet csak úgy tudtam csillapítani, hogy buzgó imákkal ostromoltam Csepellényt. Az első csapoláskor 400 cm³ vizet szedtek le, de még maradt bennem, s ezt az orvosok másnap akarták leszedni. Ez is megtörtént, de még mindig maradt vissza, a harmadik csapolásra azonban, csodák-csodája, nem került sor, mert orvosaim meglepetésére semmi vizem sem maradt. Én ezt Csepellény közbenjárásának tulajdonítom és valom, hogy neki köszönhetem e szép gyógyulást. Azóta jól vagyok. Van étvágyam, a lázam is leesett...»* Örömmel közöljük e sorokat, melyek Csepellény közbenjáró szeretete mellett tanuskodnak, az esetet azonban egyszerű imameghallgatásnak minősítjük mindaddig, míg pontosabb részleteket nem tudunk meg az ügyről.

Versegly Ferenc, a nagynevű pálos pap-tanár és író születésének 185. évfordulóját ünnepeltük április 3-án. A szolnoki születésű Versegly közép-fokú iskoláit a pesti piaristáknál, majd mint az egri szeminárium papnövendéke, az egri jezsuitáknál végezte. Filozófiai studiumainak befejezte után belépett a pálosrendbe, ahol a theologia speculativa lehallgatását követően a nagy-

szombati kollégium prefektusa, a filozófiai és teológiai doktorátus megszerzése után pedig pesti hitszónok lett. «A szöszéken gyakran védelmébe vette a szegény, elnyomott népet — írja róla Kisbán —, hévvel hirdette a krisztusi szeretetet és a másvallásúakkal szembeni türelmet.» Amikor 1785 május 20-án megjelent II. Józsefnek a pálosrendet feloszlató rendelete, csüggedt lélekkel költözött az akkor már Egerben lakó édesanyjához, ahol a katonalelkészi karba való felvételéig sajtó alá rendezte szónoki beszédeit és «delke mélyén fogant bensőséges hángú imádságait». Ezek kinyomtatására azonban máig sem került sor, s jelenleg a Nemzeti Múzeum kézirat-tárában (292. Quart. Hung.) hevernek. 1788-ban a tábori püspök titkára lett. Szabács ostrománál izületi csúzt kapott, melynek következtében meg kellett válnia a tábori lelkészségtől. Ez a körülmény súlyos anyagi helyzetbe sodorta. Özvegy édesanyjával nagy nélkülözések között élt a Viziváros egyik düledező házában, minden idejét a magyar nyelv művelésének szentelve. A költészet mindhárom főágát művelte. Több lírai verséhez maga szerzett dallamot. Német regényeket is dolgozott át magyarra (A természetes ember). Sokoldalú munkásságára jellemző, hogy még egy állatorvosi szakkönyvet is fordított. Zenei irodalommal is foglalkozott. A Martinovics-féle összeesküvés részesei számára lefordított egy francia kátét és a Marseillaise-t, amiért halálra ítélték, de a császár 9 évi várfogságra változtatta át büntetését. Fogsága után főleg nyelvészeti kérdésekkel foglalkozott. Heves ellene volt a piarista Révay Miklós nyelvészeti rendszerének és Kazinczy nyelvújításának. Ez utóbbival szemben azt vitatta, hogy nem a régi nyelv útmutatása szerint, hanem a nyelvbéli fejlődés jogai alapján az élő nyelvbéli közszokásokhoz kell igazodnunk a nyelvújítási munkában. A helyesírásban a kiejtés szerinti írásért kardoskodott. Ha a nyelv és az irodalom fejlődése nem is adott neki igazat mindenben, írásaiban sok értékes és irodalmáraink számára hasznos gondolatot vetett fel.

Áldozócsütörtökön, a nők szentségimádási óráján zsúfolásig megtelt a Sziklatemplom, az áldást dr. Serédi Jusztinián bíboros-hercegprimás végezte fényes segédlettel, szentbeszédet dr. Tihanyi Béla Sch. P. teológiai tanár tartott.

Halottaink: Farkas Edith, a Szociális Misszió Társulat alapítónőknője Bp., id. csetneki Szontagh József Vecsés, özv. Komócsy Ferencné Pécs, Vertán Emil Pécs. — Adj Uram örök nyugodalmat nekik!

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Baranyay Lajos. Stephaneum nyomda Budapest. Felelős: ifj. Kohl Ferenc.

ÚJDONSÁGAINK: Kilenced a pálosok Sziklatemplomának Nagyasszonyához. Harmadik, változatlan kiadás! Ára 20 fillér
Fr. Lánzos Ambrus O. S. P.: A híres Fekete Madonna kép története Ára 20 fillér
Fr. Lánzos Ambrus O. S. P.: Tiszteletreméltó Csepellény György magyar vértanu élete Ára 20 fillér
Otto Karrer—P. Gyéressy Ágoston O. S. P.: Vallásosság és kereszténység Ára 5*20 P.

Könyvek, érmek, gyertyák, rózsafüzérek, szobrocskák kaphatók: a Sziklatemplom kegyes boltjában.

Stephaneum nyomda, Budapest. Felelős: ifj. Kohl Ferenc.